

Təsdiq edirəm"
Tədris təşkilatı və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən:

dos: Z. Məmmədov
" 07 " may 2025 ci il

Fənn sillabusu

Ixtisas: 050616-İnformasiya texnologiyaları

Fakultə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: İnformasiya texnologiyalarının əsasları

Kodu: İPF-B07

Tədris ili: I (2025-2026)) Semestr: II

Tədris yükü Cəmi: 24 saat (14 saat müəhazirə, 10 saat lab)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

Auditoriya Saat:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: Ələsgərov Nadir Hüseyn oğlu b/m

Məsləhət saati: V – gün saat 13⁰⁰ -16⁰⁰ - da.

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli 170 a

E-mail ünvanı: Nadir.alaskarov@gmail.com

III. Təvsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1. "İnformatika" Dərslik. S.Q.Kərimov, S.B.Həbibullayev, T.İ.İbrahimzadə.

2. "İnformatika" Dərslik. M.Əlizadə, M.Abbasova . Bakı 2015

3. "Kompüter informasiya kommunikasiya texnologiyaları" N.Allahverdiyeva, M.Namazov
Bakı-2012

4. "Kompüterin arxitekturası". B.Cəfərov, Bakı 2003

5. "İnternet resursları". Google.az

Əlavə

6. "Rəqəm sxemotexnikasının əsasları". O.Q.Mürsəliyev, Bakı 2011

IV. Prerekvizitlər: Bu gün informasiya cəmiyyətinə keçid şəraitində Azərbaycan təhsil sisteminin qarşısında duran ən əsas vəzifələrdən biri kimi innovasiya texnologiyalarını dərinlən bilən, onları öz işinə tətbiq etməyi bacaran və yeni iqtisadi münasibətlər şəraitində əmək bazarının tələblərini ödəyə biləcək mürəkkəb iqtisadi münasibətlər şəraitində rəqabətə davamlı kadrların – şəxsiyyətlərin yetişdirilməsidir.

V. Korekreviztilər: Müstəqil və qrup şəklində fəaliyyət göstərmək bacarıqlarına yiyələnmək; Zəruri informasiyanı axtarıb tapmaq və ondan sistemləşdirilmiş formada istifadə etmək;

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Müasir dövrdə elmi-tərəqqinin əsas istiqamətlərində biri istehsalat və qeyri-istehsalat sahələrinin kompüterləşdirilməsi və cəmiyyətin informasiyaladılmasıdır. Hal-hazırda tələbələrimizin böyük bir qismi Windows

emeliyyat sistemini,Internet kompüter səbəkesini,Tərcüməci proqramları,metn, cədvəl və grafik verilənlər redaktorlarını kifayət qədər mənimsəməkdir.

VII. Davamıyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixi qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII.Qiyətləndirmə: Qiyətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiyətləndirmə meyarları nəzər alınır.

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiyətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 30 bal kollokviuma görə, 20 bal seminara görə.Imtahanda qazanılan balların maksimum miqdar 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiyətlər meyarları aşağıdakılardır:

Qiyətlər meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfli dir.
-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilər.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;

1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiyətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

91-100 bal- əla (A)

81-90 bal-çox yaxşı (B)

71-80 bal- yaxşı (C)

61-70 bal- kafi (D)

51-60 bal –qənaətbəxş (E)

51-baldan aşağı- qeyri-kafi (F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması:Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməyəcək.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 14 saat,Seminar 10 saat Cəmi:24 saat

	Kecirilən mühazirə, seminar, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu.	Mühazirə	Tarix	Seminar ar lab	Tarix
1.	İnformatika fənninin predmeti və məzmunu. İnformasiya prosesləri və onların avtomatlaşdırılması Plan: 1.İnformasiya və informasiya prosesləri.	2		2	

	2.Cəmiyyətin informasiyalaşdırılması. 3.Informasiya və verilənlər. 4.Informasiya texnologiyası. 5.Informasiyanın toplanması,ötürülməsi,saxlanması. 6.Informasiyanın çapı. Mənbə:1,2,3				
2.	Kompüterlərin təsnifatı. Informasiya emalının texniki vasitələri. Plan: 1.Super kompüterlər. 2.Orta və kiçik mini kompüterlər. 3.Mikro kompüterlər. 4.I-II nesil hesablama maşınlarının arxitekturası. 5.III-nesil kompüterlərin yaradılması. 6.IV-V-nesil integral texnologiyası ilə yaradılan kompüterlər. Mənbə:1,2,3	2		2	
3.	Kompüterlərin arxitekturası.Con Fon Neyman prinsipləri. Plan: 1.Con Fon Neyman hesablama maşını. 2.Kompüterlərin arxitekturası və strukturu. 3.Hesablama maşınının ümumiləşdirilmiş sxemi. Mənbə:1,2,3	2		2	
4.	Məsələnin kompüterdə həllə hazırlığı və həlli. Alqoritm anlayışı. Kompüterlərin program təminatı anlayışı. Plan: 1.Alqoritm xassələri. 2.Alqoritm təsvir vasitələri. 3.Alqoritm tipləri. 4. Sistem program təminatı. 5. Əməliyyat sisteminin təsnifatı. 6. Texniki xidmət programları. Mənbə:1,2,3	2		2	
5.	MS Word mətn prosessoru. Word sənədləri ilə işləmək. Plan: 1.Worddə yeni sənədin hazırlanması. 2.Worddə mətnin yığılması və çapı. 3.Faylları yaddaşa yazmaq. 4.Mövcud faylı açmaq. 5.Səhifəni formatlaşdırmaq Mənbə:1,2,3,4	2		2	
	Excel cədvəl prosessoru.			2	

6.	Plan: 1. Elektron cədvəlin əsas anlayışları. 2. Excelin əsas pəncərəsinin strukturu. 3. Exceldə praktik işlərin icra olunması. Mənbə: 1, 2, 3, 4	2			
7.	MS Access – verilənlər bazasının idarəetmə sistemi Plan: 1. Verilənlər bazası (VB) anlayışı. 2. Verilənlər bazasının modelləri. 3. Verilənlər Bazasının idarəetmə Sistemləri (VBİS), onların funksiyaları və növləri. Mənbə: 1, 2, 3	2		2	
8	Kompüter qrafikası. Plan: 1. Qrafik təsvir üsulları. 2. Rəstr qrafika 3. Vektor qrafika. Mənbə: 1, 2, 3.	1		1	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

- İnformasiya texnologiyalarının fənn ilə əlaqələndirmək;
- İnformasiya kommunikasiya texnologiyalarından istifadə edərək informatika dərində bilik və bacarıqlara yiyələnmək.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri

- İnformasiya kommunikasiya texnologiyaların əsas anlayışları ilə tanış olacaqlar
- Hesablama texnikasında istifadə olunan say sistemləri və alqoritmləşdirmə prinsiplərini öyrənəcəklər,
- Kompüterlərin yaranma tarixi və onların arxitekturasını araşdıracaqlar
- Əməliyyat sistemləri ilə işləməyi öyrənəcəklər.
- Əsas və əlavə qurğular tanıyacaqlar.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Fənnin kollokvium sualları:

1. İnformatika fənninin predmeti və məzmunu.
2. İnformasiya və informasiya prosesləri.
3. İnformasiya prosesləri və onların avtomatlaşdırılması.
4. İnformasiyanın toplanması, ötürülməsi, saxlanması.
5. Kompüterlərin təsnifatı.
6. Super kompüterlər. Orta və kiçik mini kompüterlər.
7. İnformasiya emalının texniki vasitələri.
8. I-II və III nəsil hesablama maşınlarının arxitekturası.
9. Kompüterin arxitekturası.
10. Con Fon Neyman prinsipləri.

XV. Fənnin imtahan sualları.

Blok-1

1. İnformatika fənninin predmeti və məzmunu.
2. İnformasiya və informasiya prosesləri.
3. İnformasiya prosesləri və onların avtomatlaşdırılması.
4. İnformasiyanın toplanması, ötürülməsi, saxlanması.
5. Kompüterlərin təsnifatı.
6. Super kompüterlər. Orta və kiçik mini kompüterlər.
7. İnformasiya emalının texniki vasitələri.
8. I-II və III nəsil hesablama maşınlarının arxitekturası.

Blok-2

9. Kompüterin arxitekturası.
10. Con Fon Neyman prinsipləri.
11. Con Fon Neyman hesablama maşını.
12. Kompüterin arxitekturası və strukturu.

Blok-3

13. Məsələnin kompüterdə həllə hazırlığı və həlli. Alqoritm anlayışı.
14. Alqoritmın xassələri.
15. Alqoritmın təsvir vasitələri.
16. Kompüterin proqram təminatı anlayışı.
17. Sistem proqram təminatı.
18. Əməliyyat sisteminin təsnifatı.

Blok-4

19. MS Word mətn prosessoru.
20. Worddə yeni sənədin hazırlanması.
21. Word sənədləri ilə işləmək.
22. Faylları yaddaşa yazmaq. Mövcud faylı açmaq.
23. Excel cədvəl prosessoru.
24. Elektron cədvəlin əsas anlayışları.
25. Excelin əsas pəncərəsinin strukturu

Blok-5

26. MS Access – verilənlər bazasının idarəetmə sistemi
27. Verilənlər bazası (VB) anlayışı.
28. Verilənlər bazasının modelləri.
29. Kompüter qrafikası.
30. Qrafik təsvir üsulları.
31. Rəstr qrafika.
32. Vektor qrafika.

"İnformasiya texnologiyalarının əsasları." fənninin siliabusu : 050616- "İnformasiya texnologiyaları ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Siliabus "Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (_07_ may 2025-ci il, protokol № _09_).

Kafedra müdiri:

Müəllim:

dos.R. Əliyev

b/m. N.H. Ələskərov